

Educació de la veu i la seva salut

Codi: 101726

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Josefa Martín Galán

Correu electrònic: Josefa.Martin@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Cap.

Objectius

Al finalitzar l'assignatura l'alumne serà capaç de:

- Tenir consciència de la importància de l'actitud corporal i de la respiració per una bona fonació.
- Prendre consciència del propi aparell fonador i de les seves possibilitats vocals i expressives.
- Saber utilitzar recursos bàsics corporals, respiratoris i vocals per a una bona emissió de la veu.
- Saber trobar l'adequada utilització dels elements que determinen la qualitat i l'eficiència en l'emissió vocal: el timbre, l'entonació, la intensitat, l'expressivitat, l'articulació, la projecció.
- Experimentar les pròpies capacitats comunicatives individualment i en grup per tal de desenvolupar hàbits d'observació d'un mateix i de l'altre com a eines indispensables del procés reeducador.
- Conèixer i experimentar exercicis de reeducació vocal per a solventar trastorns vocals.

Competències

- Analitzar i sintetitzar informació.
- Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
- Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
- Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdics, tant individuals com col·lectius, establint objectius i etapes, amb els mètodes, les tècniques i els recursos més eficaços i adequats, i tenint en compte les diferents etapes evolutives de l'ésser humà.
- Dissenyar, implementar i avaluar accions de prevenció dels trastorns de la comunicació i el llenguatge.
- Integrar els fonaments biològics (anatomia i fisiologia), psicològics (processos i desenvolupament evolutiu), lingüístics i pedagògics de la intervenció logopèdica en la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals
- Observar i escoltar activament en els diferents processos de la intervenció logopèdica.

- Presentar una producció de la parla, una estructuració del llenguatge i una qualitat de la veu adequades.
- Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els elements posturals i respiratoris d'altres persones i la relació que tenen amb la qualitat de veu emesa, així com amb possibles factors de risc d'alteracions de la veu.
2. Analitzar i sintetitzar.
3. Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
4. Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
5. Descriure els fonaments biològics (anatomia i fisiologia) de la intervenció logopèdica en trastorns de la veu, amb especial èmfasi en elements posturals i respiratoris.
6. Descriure i experimentar exercicis de reeducació vocal per resoldre trastorns vocals.
7. Descriure la influència de la pròpia experiència personal de la veu i l'expressió corporal a fi de dur a terme una tasca logopèdica flexible i eficaç.
8. Explicar la importància de l'actitud corporal i de la respiració per a una bona fonació.
9. Explicar la importància del propi cos, la seva dinàmica energètica i l'actitud corporal com elements imprescindibles per a una bona fonació i comunicació.
10. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.
11. Utilitzar adequadament els elements que determinen la qualitat i l'eficiència en l'emissió vocal: el timbre, l'entonació, la intensitat, l'expressivitat, l'articulació, la projecció.
12. Utilitzar recursos bàsics corporals, respiratoris i vocals per emetre correctament la veu i ensenyar aquests recursos a altres persones a fi de prevenir l'aparició d'alteracions de la veu causades per hàbits incorrectes.

Continguts

1. La veu i la comunicació humana:
 - a) Tot el cos, instrument vocal
 - b) Sistema fonador
 - c) Exploració logopèdica de la veu: balanç vocal i hàbit fonatori
2. Actitud corporal:
 - a) Consciència de la pròpia actitud corporal (tensions, bloquejos...)
 - b) Observació de la postura i la verticalitat corporal
 - c) Tècniques bàsiques de relaxació
 - d) Exercicis de correcció d'actitud corporal: peus, genolls, pelvis, hiperlordosi cervical i lumbar, eixos corporals, imatges.
3. Respiració:
 - a) La respiració fisiològica i espontània fruit d'una bona actitud corporal.
 - b) Observació tipus de respiració: clavicular, abdominal, intercostal i costodiafragmàtica.
 - c) Alteracions de la respiració: bloqueig diafragmàtic.
 - d) Exercicis per millorar dinàmica respiratòria: desbloqueig diafragmàtic i coordinació fonorespiratòria.
4. Fonació:

- a) Òrgans bucofonadors
 - b) Mecanismes laringis: mec. I i mec. II
 - c) Ressonàncies
 - d) Amplificació del so
 - e) Expressió, intensitat, timbre i articulació
5. Recursos de salut vocal.

Metodologia

- Les classes de l'assignatura són eminentment pràctiques. Es proposaran diferents exercicis corporals, respiratoris i vocals i es treballaran de manera individual o col·lectiva. Cal portar roba còmode.
- Tutories de suport a la realització del treball personal, on es valorarà l'evolució corporal i vocal dels alumnes.
- Donat el caràcter pràctic de l'assignatura és imprescindible l'assistència a classe de forma regular. Es requerirà un 80% d'assistència per tal de poder optar a l'avaluació dels continguts treballats.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctica individual d'exercicis corporals i vocals	36	1,44	2, 3, 6, 10, 12
Tipus: Autònomes			
Diaris de reflexió sobre actitud corporal i respiració	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12
Diaris de reflexió sobre ressonadors i òrgans bucofonadors	2	0,08	2, 3, 4, 6, 10, 11

Avaluació

Les competències d'aquesta matèria seran avaluades mitjançant:

- Avaluació contínua dels exercicis plantejats a classe (10%).
- Dues presentacions orals on es valorarà l'evolució corporal i vocal de treball realitzat a classe. L'alumne farà una gravació de vídeo inicial i final per poder comparar l'evolució de l'hàbit fonatori. (40% la primera presentació - 40% la segona presentació).
- Realització prova escrita (10%).

Un/a estudiant que NO hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb una pes igual o superior a 4 punts (40%) constarà com a "no evaluable".

Per tal d'aprovar l'assignatura cal assolir una nota global de curs de 5 o més punts (escala 0-10). És imprescindible superar tots els apartats proposats a l'avaluació. No es podrà accedir a l'avaluació si no hi ha un 80% d'assistència a classe.

Per optar a la recuperació les/els estudiants que no hagin assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i tinguin una qualificació d'avaluació contínua major o igual a 3,5 punt (35%), sempre que hagi

avaluat prèviament un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura. La recuperació consistirà en una entrevista oral individualitzada sobre les evidències d'aprenentatge on no s'hagi assolit la suficiència.

Enllaç a pautes d'avaluació generals:
<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.htm>

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació continua exercicis plantejats a classe	10% de la nota	100	4	1, 5, 9, 12
Presentació oral: evolució corporal	40% de la nota	4	0,16	2, 3, 8, 12
Presentació oral: evolució vocal	40% de la nota	4	0,16	2, 3, 11, 12
Prova escrita	10% de la nota	2	0,08	2, 4, 6, 7, 10

Bibliografia

- ARIAS, CRISTINA. (1994): Parálisis laríngeas. Barcelona. Ed Masson
- BUSTOS, I. (1995): Tratamiento de los problemas de la voz. Nuevos enfoques. Madrid. Ed. Cepe
- BUSTOS, I. (2000): Trastornos de la voz en edad escolar. Málaga. Ediciones Aljibe
- BUSTOS, I. (2003): La voz, la técnica y la expresión. Barcelona. Ed Paidotribo
- CALAIS, BLANDINE: Anatomía para el Movimiento. Ed. La Liebre de Marzo
- CALAIS, BLANDINE (2013): Anatomía para la voz. Barcelona. Ed. La Liebre de Marzo
- COULOMBEAU, B.; DUPESSEY, M. (2004): À l'écoute des voix pathologiques. Lyon. Ed Symétrie
- CORNUT, G. (1998): La voz. México: Breviarios Fondo Cultura Económica
- DINVILLE, CI (1990): Los trastornos de la voz y su reeducación. Barcelona. Ed Masson
- ESTILL VOICE TRAINING: <http://www.evts.com/>
- GASSULL, C; GODALL, P; MARTORELL, M. (2004): La Veu.Orientacions pràctiques. Barcelona: Abadia de Montserrat
- HEUILLET-MARTIN, G; GARSON-BAVARD, H; LEGRÉ, A. (2003): Una voz para todos (volum I i II), Marsella. Ed Solal
- INTERVOICE: <http://www.intervoice.de/sp/index.html>
- LE HUCHE, F.; ALLALI, A. (1994): La voz.3. Terapéutica de los trastornos vocales. Barcelona, Ed. Masson
- LODES, H. (1997): Aprende a respirar. Barcelona, Ed. Integral
- LOWEN, A.; LOWEN, L. (2005): Ejercicios de Bioenergética. Málaga, Ed. Sirio, s.a.
- LOWEN, A. (2001): El lenguaje del cuerpo. Barcelona, Ed. Herder
- MÉDECINE DES ARTS: <http://www.arts-medecine.com>
- MORRISON, M.; RAMMAGE, L. (1996): Tratamiento de los trastornos de la voz. Barcelona, Ed. Masson
- REVISTA DE LO CORPORAL: <http://www.delcuerpo.com>
- TORRES, B.; GIMENO, F. (1995): Bases anatómicas de la veu. Barcelona, Ed. Proa
- VOICE FOUNDATION: <http://www.voicefoundation.org>
- www.ilogopedia.com